

Werken met bouwteams

Leidraad voor opdrachtgevers

63

stichting bouwresearch

©Copyright SBR, Rotterdam

Het doel van de Stichting is het coördineren, stimuleren en begeleiden van speurwerk op het gebied van de bouwvoorbereiding, de bouwtechniek en de bedrijfstechniek in de bouwnijverheid, alsmede de verbreiding van de resultaten daarvan, zowel ten behoeve van de opleiding als tot de vorming van kennis bij het bouwen.

De Stichting verstrekt opdrachten aan researchinstituten; zij vormt stuurgroepen en studiecmissies voor onderwerpen die zij in opdracht geeft.

De Stichting sluit iedere aansprakelijkheid uit voor schade voortvloeiende uit het gebruik van de in deze publikatie vervatte gegevens.

Werken met bouwteams
Leidraad voor opdrachtgevers

Werken met bouwteams

Leidraad voor opdrachtgevers

63

STICHTING BOUWRESEARCH

Kluwer Technische Boeken B.V. - Deventer - Antwerpen
Ten Hagen B.V. - Den Haag

ISBN 90 201 1088 8

© 1978 Kluwer Technische Boeken B.V. - Deventer

© 1978 Ten Hagen B.V. - Den Haag

1e druk 1978

2e oplage 1979

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Voorwoord

Of de voorbereiding en de uitvoering van een bouwwerk leidt tot een goed eindresultaat is van verschillende dingen afhankelijk. Enerzijds van de opzet van het bouwprogramma en de oplossing en nadere uitwerking in het ontwerp en anderzijds van de beheersing van het proces voor wat betreft tijd, kwaliteit en kosten.

Naast de techniek speelt dan ook de organisatie, vooral van het voorbereidingsproces, een grote rol. Deze organisatie kan op verschillende manieren vorm krijgen. Vrij veelvuldig wordt — vooral bij omvangrijke en gecompliceerde opgaven — gebruik gemaakt van de bouwteammethode. Dit is een methode waarbij o.m. de uitvoerende bedrijven al in het stadium van ontwerp — als adviseurs — worden ingeschakeld. In de praktijk wordt de term 'bouwteam' vaak ten onrechte gebruikt voor samenwerkingsvormen, die in feite niets daarmee gemeen hebben. Er bestond daarom behoefte aan een handleiding met aanwijzingen voor het praktisch gebruik van de bouwteammethode.

Terecht wordt er op gewezen dat het volgen van de aanwijzingen geen garantie is voor het praktische succes van deze methode. Zoals in elk samenwerkingsproces is het al of niet slagen voor een belangrijk deel afhankelijk van de wil tot goede samenwerking van degenen die met elkaar het bouwteam vormen.

Volledigheidshalve zijn voorts in deze handleiding vermeld de verschillen met andere methoden en de voor- en nadelen, die aan elke methode voor een bepaalde situatie zijn verbonden.

Voor het opstellen van deze handleiding behoefde geen research verricht te worden naar nieuwe mogelijkheden en ontwikkelingen. Het ging immers om een weergave van al bekende samenwerkingsvormen en de daaraan verbonden consequenties. Toch werd de bij de Stichting Bouwresearch gebruikelijke werkwijze gekozen om voor deze activiteit een studiec commissie in te stellen.

De taak van de auteur was het materiaal te ordenen en te bewerken in voortdurende samenspraak met een aantal deskundigen op het desbetreffende ter-

rein. Daarom werden naast een rapporteur ook enkele co-rapporteurs aange-
trokken.

De studiegcommissie had de volgende samenstelling:

voorzitter:	ir. J. E. Kruisheer
secretaris:	ir. I. Moerman
leden:	Th. H. Oltheten
	ir. E. R. Poortman
	H. A. A. Regeling
	ing. P. W. J. Singendonk
	ir. L. J. Visser
	ir. C. Westra
rapporteur:	dr. W. J. Diepeveen
co-rapporteurs:	prof. ir. F. J. Hulshoff Pol
	dr. ir. A. Twijnstra
	prof. ir. H. J. Wagenmaker
	ir. M. Bonebakker

De betrokkenen hebben hun ervaringen en inzichten uitgewisseld en hun bij-
drage gegeven aan de bewerking van het materiaal. Aan de auteur, de co-
rapporteurs en aan de begeleidende commissie komt onze dank toe voor hun
medewerking en steun om ordening te brengen in de omvangrijke materie. Wij
verwachten dat deze publikatie menigeen kan helpen op de vaak moeilijke weg
die bij het voorbereiden van een bouwwerk moet worden afgelegd.

J. H. Hogendoorn
Voorzitter stuurgroep
Speurwerk Bouwvoorbereiding
Stichting Bouwresearch

Inhoud

1.	Inleiding	11
1.1	Motivering en karakter van de publikatie	11
1.1.1	Aanleiding	11
1.1.2	Samenvatting van de leidraad	12
1.2	De eerste bouwteams	13
1.2.1	Motieven	13
1.2.2	Verloop en resultaten	14
1.2.3	Toepassingsgebied	15
1.2.4	Bouwteams, internationaal gezien	15
1.3	Verdere ontwikkeling	16
2.	Karakteristiek van het bouwproces	20
2.1	Het bouwproces	20
2.1.1	Opdrachtgever en opdrachtnemer	20
2.1.2	Relaties in het bouwproces	21
2.1.3	Bouwproces en bedrijfsproces	22
2.2	Aandeel van de opdrachtgever in het bouwproces	22
2.3	Fasen in het bouwproces	24
2.4	Verhouding tussen de partners	28
2.4.1	Traditionele situatie	28
2.4.2	Bouwteam	29
3.	Kenmerken van een bouwteam	30
3.1	Projectorganisatie	30
3.2	Het bouwteam als samenwerkingsvorm	30
3.3	Samenwerking in bouwteams	32
3.4	Bouwteams en andere vormen van samenwerking	35
3.5	Hoe te kiezen in verschillende situaties	39
4.	Het opzetten van een bouwteam	43
4.1	De keuze van de partners	43
4.1.1	De selectie van architect en adviseurs	44
4.1.2	De selectie van de uitvoerende bouwbedrijven	49